

N°. 15.

Sestdeenâ, 13. (25.) April

1874.

Makfa par gaddu: Mahjas weefis 1 rubl., postes nanda 60 sap.

Rahditajs.

Cefschemmes sinnas: No Nihgas: pabr sawwalneekem farra-deenestâ, — dampkuggu fabrtibas. No Straupes: fohlotaju tonferenzen. No Kursemmes: Luktuma dsefsefch. No Pehterburgas: leddus ideefchana, — jauna gubernija. No Gelsingterfes: hinte pibfchana.
Ahrsemmes sinnas: No Bahijas: farra-wihru lillums peenemts, — erzibfl. Ledochowska nosegumi, — pabr zilwelu un lihku fadeofina-fchonahm. No Anglijas: Gidschi-fallu peefawinafchana. No Londones: generala Wolfelet apgodofchana. No Norwegijas: pabr flittu flittu sweiju. No Austrijas: zihnifchanahs prett Sejuiteem. No Italijas: pabr Strahsburgas, Mezzes un Nankjes bistapu rohbeschahm. No Spanijas: farra-sinnas. No Amerikas: plehfanahs zaur gohda-fabribu.
Saunafahs sinnas:
 Ahdroschinaschana prett krusu. Nafjis is Kreewijas. Jochlu stadstint. Peeliftuma. Wezzais Kreewineeks. Sinna pabr usfautteem Nihga. Graudi un seedi.

Cefschemmes sinnas.

No Nihgas. Ra mehfs sawas Mahjas weefa lappas apstahjamees tohs wisspabrigohs jaunohs farra-deenesta lillumus eelift un sinnoht, tas notikka tadeht, ka magribbejam til dauds ruhmes aisnemt ar tahdeem raksteem, pabr kurreem sinnajam, ka tee ihfa laikâ drihs un pilnigi bubfchoht gattawi un tiffchoht isdohhti arri muhsu wallodâ un ka tohs par itt lehtu naudû warreschoht katris dabhuht un lassihht — ka tas arri jau irr notizzis. Bet sinams, ka scheem lillumeem pakkat nahfs arween kahdas wajjadslgas isflaidroschanas un peeliftumi, kas tapat zaur gubernijas, ka arri zittahm amisehm tiks isflubdinati. Tâ taggad jau irr islaisti 19tâ Merzâ wissaugstaki apstiprinati lillumi par sawwalneekem, jeb tahdeem, kas no sawa pascha prahta dsihhti, gribb eestahtees farra-deenestâ. Pabr scheem lillumeem tē kahdas ihfas sinnas schoreis dohsim. Par sawwalfigeem deenestâ warr eestahtees netil ween tahdi, kas pehz lillumeem no farra-deenesta fwabbadi, bet arri zittadi un kahdohs farra-pullohs

tee paschi wehlahs. Pee 3fchas schkirras peederrigeet teel til tad usnemti, tad tur wehl weetas un pee 1mas un 2tra schkirras peederrigeet arri tad, tad nofazzihts flaitis jau buhtu pilns. Gwardija, artellerija un inscheneerohs peenemm til pee 1mas un 2tras schkirras peederrigohs. Kas gribb par sawwalneeku farra-deenestâ eestahtees, tam wajjaga Kreewu wallodâ sawu luhgschanu us stempelpapihra, kas 70 sap. makfa, eefneegt ta pulka lomandeerim, kurrâ winsch gribb eestahtees; bet farra-laikâ tahds luhgschanas-rakhs ja-peenefs gubernijas farra-buhfchanu preefschneekam. Prohti: teel peenemti tahdi 1) kas naw wezzaki kâ 30 gaddus, (farra-laikohs arri 40 gaddus wezzi), 2) kas naw saudejuschi sawas ihpaschas teefibas; 3) kas nestahw sem talladarbu teefas ismelleschanas; 4) kas naw peenahkti pee sahdsibahm un zittadahm wiltibahm un 5) kam naw zaur teefas spreedumu saudeta ta teefiba, farra-deenestâ eestah. Sawwalneekem meera-laikohs tapat ihstena deenestâ kâ reserwe jadeen til pat ilgi, kâ teem, kas zaur lohfschanu farra-deenestâ eestahjuschees, bet farra-laikâ til ilgi, lamehr farfchs beidses, — ja paschi negribb, wehl ilgak farra-deenestâ palift. Sawwalneeki teel wissu zauru gaddu peenemti un winnu deenesta laiks teel rehkinahts no nahkama mehnescha pirmahs deenas, — tad deenestâ eestahjahs.

— Damp-kuggu beedribas jau isstannoja, pehz kahdas fabrtas schogadd' winnu kuggi braulfschoht starp Nihgu un Pehterburgu. Braulfs tee jau pasihstamee kuggi Admiral, ko wadda kapteins Es-smann, Aleksander, ko wadda kapteins Lindholm,

Leander, kapteins Jakobsohn. Brauffchanas eedallitas tà, ka no Ribgas weens fuggis isbraufs katra treschdeenâ un festdeenâ un no Pehterburgas weens katra vhrdeenâ un katra peektdeenâ. Pee Abrensburgas peebraufs til tas fuggis Admiral. Pehz waijadsibas braufahs arri tee dampfuggi Dina un Niga. Brauffchanas makfa no Ribgas lihds Pehterburgu irr 10, 8 un 4 rubli.

No Straupes. Balt. webstn. sinno, ka turrenes skohlotaji ar draudses-skohlas attauschanu, skohlu konferenzi dibbinajusch. Us scho konferenzi tee ween reis pa mehnesi sanah, un farunnas tè, là faprobthams, noteel Latweeschu wallodâ. Mahzitajs, là konferenzes preekschneeks, pirmo konferenzi eesahla ar dedstgeem wahrdeem, isteildams tohs labbumus, kas no konferenzes warroht zeltees un apsohlija us preekschu no fawas puffes palihdsieht un gahdabt par wianas selschanu. Trescha fapulze tilka jau tai Stâ Merzâ noturreta.

No Kursemmes. Kursemmes gubernators lizzis sinnamu darriht, ka augstas Kungs un Keisers 7tâ Merz f. g. to atwehleschanu isdewis, ka tas Ribgas rathskungs U. Faltin, kas usnehmees taifih to dsel'zettu no Ribgas us Tuffumu, warr ar tohs traseereschanas darbus us ta tablata gabbala no Tuffuma us Wentspilli rohlâ nemt un teel tadeht tee to semmes gabbalu ihpafschneeki no gubernatora luhgti, atwehleht, ka warretu tohs mehrischanas un isfwehrschanas darbus us schahs lihnijas isdarriht. Tâ tad nu leefahs, ka schim brihscham nedohma us zittu lihniju, là til to minneto us Wentspilli.

(Latw. awis.)

No Pehterburgas. Stâ un 9tâ April Neawas leddus tur isgahjts.

— No tahm pee Kreemijas peederredamahm semmehm, kas irr ais Kaspijas jubras un sneedsahs lihds Reihwas rohbeschahm, irr eetaifita ihpafcha gubernija, to nosauz: Niskaspijas karra-aprinkis un stahw sem Kaukasijas general-pahrwaldneeka sinnaschanas. Galwas-pilssehta schai gubernijai irr Krasnowodska.

No Helsingforses raksta, ka kahdas 100 kubil affis leels flints gabbals, us ka wirsu jauna Kreewu basniza buhweta, dikti pahrpilhsis un zaur to fagahsusees kahda prezzu magazine, kas Kreewu lohpmannim peederrejuse. Bihstahs, ka plihsums warroht palikt leelaks, zaur to tad arri fagahstohs ta Kreewu basniza. Helsingforsê plihstohht neween flintes, bet arri leelakas ehlas fagahschotees. Arri ta tur buhdama luttariska Nikolai basniza effoht tà eepilhsuse, ka ikktrâ deenâ warroht fagahstees. Kahds lokomotiwu schluhnis pee Pehterburgas-Helsingforses dsel'zetta effoht fagahsees preeksch kahdeem mehnescheem, tur dauds zilweli tikluschu sadaufliti un zitti pawiffam nosifti.

Abressemes sinnas.

No Wahzijas. Sta (20tâ) April walsts runnas-deenâ Berlinê bijuse pehdeja nobalseschana pahr

karra-wihru likkumeem un tikluschu pilnigi peenemti ar 214 balsim prett 123. Schohs likkumus teizamee generati bij farakstijusch, kas wiffu karra-buhfchanu itt pilnigi pasfihst, bet deesgan baidijahs no walsts runnas-wihru fapulzes, woi ta tohs, kas sinn, peenemschoht woi ne, jo stribdneeku un partejneeku wiffur deesgan. Pehz scheem likkumeem waldischanai meera-lalkâ brihw turreht 401,659 karra-wihrus Taggad runnas-wihri darbojotees ap basnizas-deeneru likkumeem un rakstu-likkumeem.

Wehl no Wahzijas. Taggad flaidras un plafchas sinnas islaistas pahr ta Posenes bislapa grabfa Ledochowski pahrlahpschanahm un noteefaschanu, no ka tè ihsumâ kahbu sinnu dohsim. Winna apfuhdseschana 5 punttes jeb dalkas, no kurrâhm ta pirma ta, ka pahrlahpis to skohlu deht 1872 dohtu skohlu-likkumu, tizzibas mahziba, wiffseem tizzibu mahzitajeem pawehledams, scho waldischanas pawehli nemas ne-eewehroht, — zaur to tad gan drihs wiffi tizzibu-skohlotaji tikluschu no ammata atlaisti. Trescha waina ta, ka waldischanas likkumu pahrlahpis pee garrigneeku zelschanahm, jo effoht 45 garrigneekus bes waldischanas attauschanas eezehlis, kur tam jau pa 34 reisahm no spreeshts strahpi makfah ar 29,700 dahld., to winsch makfah ne-eespehjis un tadeht us 2 gaddeem zee-tumâ eeliktis. Bettorta waina winnam, ka leedsees preesterus eezelt diwâs weetâs, Filehne un Dobreschiska. Peekta waina ta, ka to waldischanas likkumeem paklauffigu tizzibas skohlotaju Schroeder no basnizas un draudses istuhmis. Pehdeja pahrlahpschanu bijuse, ta, kad tam no waldischanas puffes pawehlehts fawu ammatu alstah, tas to nedarrijis wis. — Sinnams, ka us wiffahm schahm fuhdsibahm apfuhdsiehts atbildaja, ka winnam tà no pahwesta schinni ammatâ apstiprinatam, peenahlotees pahwesta pawehleschanahm un likkumeem paklauffiht un kur nu laizigas waldischanas likkumi ar winna no garrigas puffes dohteem likkumeem nefaderrotees, tur winsch scheem newarroht un nebuhschoht paklauffiht. — Schahdas aisbildinaschanahs laiziga wal-diba, kas no katra fawa pawalstneeka pagehr likkumu paklauffichanu, newarreja peenemt un tadeht nu pehdigt nospreduse, apfuhdseto erzbislapu no winna ammata Pruhfija nozelt.

— Weetahm eetaifotees kahdas beedribas, kas karro prett dsihwu zilwefu fadedsinaschanu. Schahm beedribahm peestahjotees wiffi tabakas smehketaji un winneem ne-effoht nelahdi zitti likkumi, tà til ta apnemshchanahs, deggofchu woi lwehlohamu ziggaru, woi sehwelltohzinnu ne us eelas, neds arri mahja kur nomest. Kad apdohma, tad katram prahhtigam zilwelam ais dusmahm wai trakkam japaleek, redsoht, zit neapdohmigi kahdas leetas teel nomestas là til attrahpahs un zaur to jau dauds nelatmes iszehlu-fchahs. No Pestes, Ungarija, teel sinnohts, ka tur jaunai meitai, 18 gaddus wezzai us Sasepa plazzi

pastagajotees, drehbes fablufchas degt un nelaimigai waijadsejis zaur to sawu dschwibu pasaudeht. Un tas notizzis til zaur to, ka lahds negehligs zig-gara luffatajs sawu deggofchu strunki nomettis pa lahjam. Woi nebuhtu weenreis laiks, paschahm waldischanahm zeltees lahjas un scho negohdigu un nejhdsfigu eeraddumu us eelahm un sapulzes-weetas attal aisleegt? Ne aisleegt ween, bet arri paf-tal raudsicht, ka pehz aisleegschanas noteek un pahr-lahpejus bes schelastibas fohdiht. Al, zil daudj nelaimes tad tiftu nowehrstas!

— Schinni gadda attal iszehlahs tas padohms, ka lihkus newaijagohht wis semme paglabbaht; jo zaur truhdedamahm zilweku un lohpu meefahm ne-ween gais palceelohht newesseligis, bet arri uhdens semmes eefschâ dabbusohht flahdigas dalkas flahht, no ka zilweki sawu wesselibu maitajohht un arri is-zekotees daschadas fehgas. Lai nu tas nenotiftu, tad wiffus lihkus waijagohht fadefinaht, ka jau agraf zittas tautas darrijuschas un wehl taggad darroht. Irr jau daschâs leelâs pilsehtâs beedri-bas zehluschahs, kas to leetu gribb apspreeht un Drehsene lahds muhrneeks nehmees krahni taiht, eefsch ka pa stundas laiku lihki warreschoht fadefinaht. Mas tizzam, ka schinnis laikôs daudj weetas tahds padohms tiks peenems, lai gan, ihpafchi pa leelahm pilsehtahm, ruhmes peetruhst, kur kayssehtas eetaisht.

No Anglijas. Is Melburnes, Australija, siawo, ka Fidschi-fallu tehniisch Karlabans effohht sawu walsti atdewis Anglijai. Kalabb' to darrijis, tas israhdahs no ta, ka Fidschi-fallu walsts mantas pahr daudj flitti stahwoht, jo pa teem diweem peh-bejeem gaddeem isdohschanas bijuschas 124 mahrz-sterlinu leelas un eenemschanas tiftai 42,000 m. sterlinu. Waldischana wairs ne-eespehjoht rentes malfahht par leenetu naudu. Taggad lihds tam laikam, lamehr Anglija buhs fazzijuse, woi peenems, woi nepeenems, effohht ihpafcha pagaidu waldischana eetaisijusehs. — Anglijas Awises scho leetu pahr-runnamas, spreesch, ka lai gan no schahm fah-lahm nekahda pelna neisrahdotees, tomehr labbi buhtu tahs Anglijai pasawinaht, jo pahr wiffahm leetahm tad tal warretu tai wehrgu-andelei weenreis gallu darriht; jo tur neween teem andelmanneem effohht tas labbalais zekschs sawas fahohditas andeles gaitâs, bet tur winneem arr effohht labba un drohscha peemischana. Bilwezibas deht tad nu gan peekrihtohht Anglijai to peedahwatu semmi garram nelaisht. — Dohma, ka tad awises ta runna, ka tad arri paschai Anglijas waldischanai nekas nebuschohht pretti, to leetu isdarriht.

No Londones. Angli lohti apzeentijuschu sawu generali Wolselei par to, ka tam isdeweess Aschanteeschus pilnigi uswarreht. Bes tahm til daudj weefibahm, to winna deht Londone isrihloja, tee tam spreeduschu par gohda-alga no walsts lah-

des ismalfahht 25,000 mahrzinas sterlinu, jeb gandrihs 175,000 rublus. — Ka jau sinnam, Wahzija arr sawam kanzleram Bismarkam pehz pabeigta Frantschu karra par gohda-algu dahwinaja weenu millionu dahlderu.

No Norwegijas. Te sweijneeki schelohjahs pahr flittu filku-sweiju, jo no schâ gadda sweijas til buhschoht lahds 17,000 muzzas, kur tal agrafôs gaddôs warrejuschi fahweijohht lihds 600,000 muzzas. Bits jau nebus te wainigs, ka bariibas truhlums. — Arri schê pee Rihgas sweijneeki schelohjahs, ka sweija ar gaddeem puleelohht arween knappata. Kas te arr wainigs, ka sweijneeki paschi, ka winni pehdigo masako siwtiau isswaijo. Un tad wehl japeeminn, ka preeksch wairaf ka 30 gaddeem atpallat juhmalneeki bij isdohmajuschu elji wahriht no stagaru jeb stehrfeku siwim un zaur to tahs tiffa warren isfkaustas, ta, ka no ta laika schi siwju bariiba pahr daudj mas atrohdamu un no ta pascha laika arri sweija fahfufe nihht.

No Austrijas. Is Wihnes raksta, ka arri Austrija Jesuiteem effohht behdas, jo arri no schejenes gribboht tohs israidihht ahra. Gan nu wehl ne-effohht nekahds galla-spreedums no waldischanas puffes dohtis, ka paliks ar wiffieem teem konfordata liffumeem un woi lattotu tizzibai ween wehl paliks tahs leelalahs teefibas Austrija, ka agraf bija, tomehr atrohdahs wihri runnas-wihru sapulze, kas us to pastahw, ka lihdsigas teefibas buhs buht wiffieem un ka Jesuitus, kas walsts liffumeem leelafee pretti-neeki, buhs no Austrijas pawiffam israidihht ahra. Kahds runnas-wihrs, wahrdâ Fuls, brijnum firdigi runnais prett Jesuiteem un beidsoht fazzijis: „Nohst ar scheem brijwibas eenaidneekem! Winni irr pahr lihkeem schinni semme eenahfuschu, — prohjam ar winneem! ta fauz schahs semmes eedshwotaji. Bet mehhs patausim waldischanai laiku, ruh-pigi pahrdohmaht, woi tee Jesuiti tahdi walsts eenaidneeki irr, ka tohs par tahdeem turra, jeb woi Austrijas waldischana irr nespehzigata ne ka tee Jesuiti. Apdohmajat, kungi, ka Siropa flattahs us Austrijas kauschu-fapulzi. Sewi nobeigt mums wehl atleek laika deesgan. Mehhs wehlamees, ka scho leetu ischkirtu swabbadibas garrâ, paturroht prahia, kas mums prett sawu tehswemmi peenahlahs.“ Kad nu nahfuschu pee nobalfeschanas, tad daschi ministeri isgahjuschi ahra, woi pa preeksch-nammu pastagatees, jeb lahdu glahstti eedfert, — jo daudj no winneem tahdi schaubigi un bailigi, ka paschi nesinn, kurrat puffei peekrist. Tomehr pee balfeschanas 148 balfis bijuschas prett Jesuiteem un til 21 ween, kas winnus aisstahwejuschas. Bet tapehz, ka pehz patlabban beigtas leeldeenahs wehl wiffi runnas-wihri nebijuschu klahht, ihpafchi no Pohlijas un Tihroles — kur Jesuiteem wairaf draugu — tad nesinn, ka wehlaf tahs balfis krittihb. Es-

foht eezelta ihpafcha komiffione, ta lai to tizzibas buhſchanu klabat ismelle.

No Italijas. Te itt kluffam irr atbrauzis Bersaljes bifkaps Mabile. Winnam Mat Mahons usdewis itt ſawadu isdarrifchanu. Meera berrefchanâ ſtarp Bahziju un Franziju 5tâ punkte pagebroht jaunas rohbeſchas preekſch Strahsburgas, Mezzes un Nanſſes bifkapu draudſehm. Kad nu taggad Bahzija no Franzijas pagehr, lai Franzija ſcho leetu reiſ wedd gallâ, tad Frantſchu wehſtneeks Kurſells pahweſtu luhdſis, lai tahs bifkapu rohbeſchas noſalla. Bet pahweſts atbildejis: kad winna padohmu ne-effoht mellejuſchi pee tahs 5tas punktes ſtraſtiſchanas, tad lai arr ar to isdarrifchanu paſchi teekoht gallâ. Bruhſchu waldischana kattoſus waijajoht un winsch newarroht tai wehl wairaf kaujamus uppurus peegahdaht, jo zaur to arr israhditohs, itt lâ kad winsch Bruhſchu darrifchanu baſnizas leetâs par labbu usſkattitu. Kad ſcho atbildi firſtam Biſmarkam ſinnoja, tad tas teiza: winnam effoht weena alga, woi pahweſtam Bruhſchu politifa baſnizas darrifchanâs patihloht woi nepatihloht; winsch til pagebroht no Franzijas, ta lai ta gabda, ta pehz tahs 5tas punktes teel isdarrichts. Te nu Franzijai tâ lâ wehrſim pee ſtahwa kalna! Woi nu pahweſtam par patilſchanu ar Bahziju fareebtees, jeb ar pahweſtu nahſt eenaidâ. Tad nu Mat Mahons to bifkapu us Rohmu ſubtijis, lai tas luhſo pahweſtu peerunnahſt, ta tas tahs rohbeſchas noſazzitu. — Dſtrd, ta tam effoht gan isdeweess un pahweſts tahs pee tam waijadſigas pawehles isdewis. — Stahſta arr, ta par Ledochowzta nozefſchanu un apzeetinaſchanu pahweſts apnehmees Bruhſijai uſlitt to leelato baſnizas-ſtrahpi, prohti, „interdittu,“ tas irr: tad kattoſu preeſtereem Bruhſijâ nebuhs brihw pee neweena zilwela ſawu garrigu ammatu ſtrahdaht, ne laulahſt, ne kriſtiht, ne ſw. wallarianu isdallihſt un t. pr.

No Spanijas. Tur arween wehl eet ſchâ un tâ. Zits ſinnu rakſittajis ſtahſta, ta armijas leelata dalka tiſkojohſt prinzi Alfonſu, Sfabellas behlu, par lehniau iſfaukt, kad til daudſ maſ buhtu pee meera tiſkufchi; ſinnams, ta marſchallis Serranos to newehlotees wis, jo tad winna warra buhtohſt pagallam. Tapehz arr taggadeja waldischana zeeti apnehmuſehs us preekſchu ar Karliſteem lautees un nemaſ nedohmahſt ar teem kahdu norunnu turreht. Wiſſeem gubernatoreem peeteiſts, ja tur kaudis ſahltu to darriht prinzim Alfonſam par labbu, to zeefchi aiſleegt. No Santanderas ſinno, tas generalim Konſcha attal 12,000 karra-wihri peeſubtiti un no daſchahm zittahm weetahm wehl tilpat daudſ karra-wihri ſubtiti, lai ranga ar Konſchas karrapulleem ſaweentees. Karliſti darbojotees ſawu lehgere nozectinahſt ſtarp Balmaſedanu un Kanales pilſſehſtahm. Don Karlos ſawu waldischana tâ lehninſch jau dibbinajis, eezeldams minifterus. — Bil-

hao pilſſehſtai peeſubtita pahrtikka lihdſ 5tu Mai. Laits ſahtoht palitt labbaks un zerre, ta drihs buhſſchoht leela kaujchanahs ſtarp abbejeem, kas israhdihs, tam wirſohla. — Jaunatahs ſinnas ſtahſta, ta 9tâ (21.) April no ſemmes un jubras puffes ſahluſchi ſirdigi ar Karliſteem lautees un teem waijadſejis no Portugaletes muſt prohjam 34 werſtes lihdſ Amoris; eewainotohs nehmuſchi lihdſ. Karlos tohti kahrojohſt, ta winnu zitti waldischeeſi atſihſtu par tahdu, tam brihw karru weſt un winsch tad wairs netittu turrehts par dumpineeku. Neweens zits to wehl ne-effoht darrijis, ta til wezzais pahweſts ween, kas Karloſa gaſpaſchai rakſtijis wehſt-nizi, kad ta nedbetâs nahluſe un to ſawâ rakſtâ noſauzis par „majesteti“ un par „lehnineeni.“

No Amerikas ſabeedrotahm walſtehm. Tur zaur gohda-kahribu iszehluſehs neganta plehſchanahs. Arkanſas walſte gubernatoru jeb pahrwalditaju iswehlejoht, pee baſſoſchanas peekritta diweem weenads baſſu wairums; abbi iswehletee nu grihb to gohdu paturreht un tomehr til weena paſchu waijaga. Tad nu abbejas partejas weena prett ohtru ſazehluſchahs ſawâ ſtarpâ ſihwi kaujahs. Prohtams, ta plehſchanahs naw maſa, jo taggad waldischana arri turp aiſſubhtijufe ſawus meerinatajus. — Tahdi gohda-kahrigi gan atrohdahs wiſſur.

Jaunatahs ſinnas.

No Rihgas, 11tâ April. Je Dinaburgas ſinno, ta jau 19 ſtruhgas tur garram nahluſchâs us Rihgu, kennepes, auſas, linnu-ſehllas, ſeenu, wellenas, meeſchus rudſus, kennepu-ſehllas, kennepu-elji un t. pr. weſdamas us Rihgu.

No Londones ſinno, ta Mancheſter pilſſehſtâ ſeewas turroht ſapulzes klaijâ laukâ, grihbedamas padohmu atrahſt, tâ wihrus atgreest no aplamas djerſchanas.

Apdrohſchinaschana prett kruſſu.

Katra beedriba, kahda arri ta buhdama, katrai irr ſawo ihpaſchs mehrkis jeb noluhſs; bet bes tam wehl beedribahm ſawo wiſſpahrigais mehrkis, prohti ſchis: „ar ſaweenteem ſpehkeem to panahſt, kas weenam naw panahſtams,“ jeb ar zitteem wahrdeem: „zaur beedribu to eeſpeht jeb isdarriht, kas weenam beedram naw eeſpehjam un isdarrams.“ Schis eewehrojums irr tas pamats, tas ihſtais zehlonis, ta pehz beedribas tiſkufchâs un teel zeltas.

Ja tuwaki grihbam ar kaut-kahdas beedribas wiſſpahrigo mehrki eepaſihtees, tad mums wiſſſpirms japahtrohma un jaſaproht tee wahrdi: „ar ſaweenteem ſpehkeem eeſpehjam daudſ to, kas ſchirteem ſpehkeem jeb weenam ſpehſkam ne muhſcham naw eeſpehjam.“ Tas irr weeglt peerahdams, par prohwi, wai weens weenigs zilwels, kad winsch arri buhtu tas gudralais un ſtipralais, wai tahds eeſpehtu weens patſnammu usbuhtweht? Winsch to ne-eeſpehs wis, winnam waijadſehs zittu zilweku palihdſibu. Zilweli newarredami weens bes ohtra iſtitt, arri zits ar zittu ſaweenojuſchees, zits pee zitta beedrojufchees, kad pee jo leelakeem un ſwarrigeem darbeem nodoh-

majufchi kertees, un wiffur, fur schahdi darbi tillufchi isdarriti, arri zilweki strahdajufchi ar saweenoteem un fabeedroteem spehkeem.

Bet neba tilla tillai pee leelu darbu isdarrifchanas zilwekeem buhs saweenotees, arri eelfch tam winneem jafaweenojahs, kad zits zittam gribb palihdseht, ihpafchi tad, kad kahdam is muhsu tuwaleem kahdas breefmas jeb nelaima usbrullufe. Schahda buhschanâ mums atkal tahds spreedums jaeewehro: „Daudseem naw gruhti weenam palihdseht.“ Us scho pamattu dibbinajahs neween wiffas labdarri-fchanas beedribas (par prohwi Rihgas Latweefchu labdarri-fchanas beedriba, Pawaffaras, Sonatana un Zerribas beedribas Rihgas aptuwumâ un zittas tahdas beedribas zittos apgabbalôs), bet arri ugguns-apdrohschinaschanas, dshwibas-prezzu- un manti-bas-apdrohschinaschanas beedribas. Nemsim par lihbsibu ugguns-apdrohschinaschanas beedribu. Katrs, kas sawu mahju kahdâ ugguns-apdrohschinaschanas beedribâ irr apdrohschinajis, zaur to ne-ees pohstâ, kad winsch il gaddus kahbus rubtus beedribai ais-malka; bet ja nu nelaima usbruhl un mahja ar ugguni ais-eet, tad winsch irr isphostihits zilweks, kad winsch ugguns-apdrohschinaschanas beedribâ sawu mahju naw eelizzis. Wisseem teem, lam ne-usbruhl, naw gruhti sawas prozentes malkaft, bet tam, kas nelaimê krittis, irr zaur schahdu beedribu palihdsiba, irr, taifnibu falkoht, glahbschana.

To paschu, lo fazzijam no ugguns-apdrohschinaschanas beedribahm, to warram arri fazzijht no tahdahm beedribahm, kas nemm apdrohschinaschanâ druwas prett kruffu, prohti tahdas beedribas, lo mehds nosaukt par „kruffu-apdrohschinaschanas beedribahm.“

Katra semlohpja un ihpafchi masa semlohpja (faimneela) weeniga zerriba un fuhru puhlinu un gruhtu darbu weeniga atlihdsinaschana un alga irr wianna druwa augti. Kad nu schee augti zaur kahdu nelaimi teel famaitati, tad neretti irr semlohpis pats pohstâ krittis. Pee schahdahm nelaimehm irr arri kruffa peeflaitama, kas neretti nabaga semlohpim wianna druwa augtus nolappa. Lai nu no tahdas nelaimes katrs zil spehdams isfargatohs, winnam wajaga sawus labbibas laulus likt apdrohschinahht prett kruffu. Ta malka par apdrohschinaschanu naw leela, irr neeziga nauda prett to summu, lo apdrohschinatais no beedribas dab-buhn ismalkatu, kad kruffa wianna lauteem flahdi nodarrijufe.

Taggad tas laifs tuwu, fur semlohpjeem sawi lauti buhtu jaapdrohschina, tapehz arri scho ralktu effam nehmuschees faralstihht, lai sawus tautas brahkus us tam darritum usmannigus un us tam us-flubbinatum.

Celam kahdu wahrdu schê peeleelam, lâ schahdas apdrohschinaschanas isdarramas un kas arri awischu fluddinaschanas turpmal buhs lassamas, peeminne-

sim kahdu Rihgas beedribu, kas sawâ laikâ laulus usnehma apdrohschinaschanâ prett kruffu. Schi beedriba wairaf lâ 40 gddus pastahwejufe un taî 1872trâ gaddâ isfchlihras. Lai gan pehz isfchir-fchanas tilla no jauna likkumi fastahditi, tad tomehr wehl lihbs schim nelas naw isdarrihits. Upluhfojam minnetas beedribas darrifchanas, tad gan warram fazzijht, ka winna deesgan strahdajufe. Wiszaurim rehkinajohht jafalka, ka winnai bijufchi 350 beedri. Zil labbibas tilla apdrohschinata, tad zaur-zaurim rehkinajohht atrohd, ka tillufchi apdrohschinati:

419,250 puhru seemas sehjas

250,400 " waffarajas.

Gadda malka par seemas sehjas 3238 rubl. 4 l.

" " " waffaraju 626 " 10 "

lohpâ 3864 rubl. 14 l.

Sawa pilnigâ spehlâ beedriba rihfoja ar tahdeem kapitaleem:

preelfch seemas sehjas kahdi 40,000 rubl.

" waffarajas " 15,000 "

Beedribu, kas wairaf lâ 40 gaddus strahdajufe, gohdam peeminnejufchi, arri kahdu wahrdu fazzijim, lâ lauki buhtu apdrohschinami.

Updrohschinaschana irr weegli isdarrama. Katrs, kas sawus laulus gribb kruffas-apdrohschinaschanas beedribâ apdrohschinahht, to warr lâ isdarrihht: Winsch no-eet pee schahdas beedribas agenta, tur sawa laula leelumu un labbibas wehrtibu pehz weena ihpafcha preelfchralsta usdohd un pehz schihs usdohschanas aismalka apdrohschinaschanas naudu. Schi malka prett apdrohschinatas summas leelumu sinnams irr mafina. Prett eemalkatu apdrohschinas naudu winsch dab-buhn kwihiti jeb apleezinaschanas ralktu. Schi kwihite sinnams naw pasaudejama, bet lâ katrs naudas papihris usglabbajama. Kad nu nelaima usbruhl, tas irr, kad kruffa druwa nolappajufe, tad agentam, pee turra labbibas lauls jeb druwa tillufe apdrohschinata, pahre schahdu nelaimigu atgaddijumu sinnas japeeness, ihfi falkoht, tas sinnams jabarra. Agents to sinnahht dab-bujis, wajadshigahs sinnas pahre notillufchohs flahdi sawahk. Kad tas notizzis, tad agents apdrohschinato naudu ismalka, jeb ar zitteem wahrdeem: apdrohschinatais, lam flahde notillufe, dab-buhn, sawu kwihiti usrahdidams, apdrohschinatu summu ismalkatu. Kahdi nolikkumi (jeb nolihgumi) pee schihs darrifchanas gahjeena eewehrojami, to warr wis-pirms pee agenta pascha, tad zaur fluddinajumeem awises, lâ arri zaur beedribas likkumeem sinnahht dab-buht. Tas buhtu ihsumâ wiss, kas pee apdrohschinaschanas kruffas-beedribâ buhtu falkams. Ja pahre scho leetu kas jo plaschali jaralkta, tad sinnams to til schê warram peeminneht, ar lo paschi tuwaki effam eepasinnuschees. Agents, kas labbibas apdrohschinaschanu prett kruffu pretti nemm, irr Rihgâ Daniels Minus l. Wehweru eelâ pretti lin-

nu-swarreem. Pehz lahdeem nolikkumeem ta beedriba, kurras agents irr minnetais D. M. k., fawas darrifchanas wadda, to warr lates schinni agenturâ sinnacht dabbuht. Bil mums sinnams, tad eemalfaschanas summa tilluse beidsamâ laikâ pamafinata un tahdâ wihsê apdrohschinafchana jo wairaf atweeglinata.

Lai gan Nihgas tuwumâ dsihwodameem schahda apdrohschinafchana deesgan weegla, tad tomehr lauzineekeem, kas attabtu dsihwo, daschi gruchtumi un kawelki rohnahs. Tê nu warr daschadi islihdsetees. Waj nu wairaf tahdu, kas fawus laufus grihb apdrohschinacht, fawâ starpâ faweenojajs un tad lahdu us Nihgu aisuhta, kas apdrohschinafchanu isdarrâ, jeb wai pagasta (walsts) wezzate, kam tatschu pahrfawu walsts lablshchanahs jaruhpejajs, pee tam peepalibsetu. Wispirms berretu, la winai faweem walsts lohzekeem schahdas apdrohschinafchanas labbumus isflaidrotu, teem tad arri pee apdrohschinafchanas palibsetu un tahdâ wihsê buhtu islihdsetaji un widdutaji.

Râ dsirdejam, tad pehrn gaddu no kruffas apdrohschinafchanas beedribas agenta Nihgâ effoht tilfuschî isfuhtiti apdrohschinafchanas ruffi pee wiffahm pagastu waldischanahm Widsemme. Ja tas scho gadd' arri notiftu, tad pagasta wezzate jeb flihweri warretu jo plaschi faweem walsts lohzekeem apdrohschinafchanu isstahstih, jo us minneteem ruffeem tee jo swarrige isflaidrojumi irr ussihmeti.

Scho reis fawu rakstu beigsim, un ja turpma waijadsiba rastohs, pahf scho leetu jo sikhlati pahfpreest, tad to arri darrifim. . . . kis.

Maksts is Kreewijas.

Ne ilgi preelsh muhsu semmes-tehwa meitas kashahm, ispaudahs starp Kreewu semneekeem ta wehsts, la jaunais bruhthes-pahris buhschoht 60 semneeku familjas lihds us Angliju nemt, un tahm tur semmi preelsh dsihwes par wolti dahwinacht. Par tahdu preeku wehsti arri schê Kreewijâ dsihwodami Latweeschi lihgsnojajs. Draugs draugam us zekka fastapdamees, steidsa scho leelu laimi stahstih un flaweja augsta pahra labprahribu. Mas deenas tappa schinni leetâ semneeku starpâ dauds spreests un runnachts, un no preela daschs stakkans tufschohs. Bet lihds ar augsta pahra kashahm un aifzellofchanu wiffas schahdas tufschas wallodas la seepju burbuti gaisâ is-schihda un apluffa.

Ne ilgi, tē atliddoja ohtris, dauds leelals seepju burbulis, tas rahdijajs jo jauks un patihkamats ne la pirmais, un nu bija jasteids atkal tas kert. Ur neapzerramu knafchumu tabtu jo tabtu ta wehsts ispaudahs, la baggati Pehterburgas un Maslawas tirgotaji nekrushchu kwihthes mellejoh un par tahm wairaf tuhstoschus rub. fd. malfajoh. To semneekam eestahstih, la tahda kwihthe, ar kurru jaw weens zilwets fewi reis no saldatu deenesta irr atwabbinaj-

jees, ne pawiffam wairs naw geldiga, un la par tahdu neweens zilwets ne 3 kap. nedohs, nebija eespehjams. Itweens, kursch fewi ar naudu no saldatu deenesta bija atpirzees, steidsa fawu kwihthi usmelleht un no puttekteem notihriht, lai warretu par to 5—6 tuhst. rub. fd. fanemt. Wisbedstigati tahdu laimi eeguht kahroja schê Nowgorodas gubernijâ dsihwodami Latweeschi. Ja tahds winnus gribbeja no tahdas aplamibas aisturreht, tad atbildeja: „Augsts Keisars gribbebams nabbaga semneekus laimigus darriht, irr atwehlejis baggateem tahdas kwihthes pirkt un ar tahm fawus deklus no saldatu deenesta atwabbinacht. Tas un tas jaw irr fawu kwihthi pahrdewis un tif un tif tuhstoschus dabbujis.“ Daudsi, — pa leelakai dalkai — kurreem tahdas kwihthes atraddahs, lilla wiffus darbus pee mallas un steidsahs ar tahm us Pehterburgu. Daschi no Latweescheem dewahs us Kursemmi, gribbebami tur no raddeem un draugeem kwihthes salafsiht un tad schê tahs pahrdohdami baggati tapt. Kam zekka-naudas nebija, tas to aifseeneja no zitta, — weens 35 rub. fd. aifseenejis, — jo ko nu wairs pa parahdu behdacht, drihsâ laikâ buhs wiffas labbatas ar naudu pilnas, tad jau warrehs atdohht. Zitti no Latweescheem wairaf la neddetas laiku usturrejahs Pehterburgâ, Maslawas weefnize un gaidija us pirzejeem. Kwihschu pirzeji arri rad-dahs, pat us semmehm tee pa mahjahm apfahrt braulaja tahs melledami, un fohlja arri 3, 4—5 tuhst. rub. fd. par kwihthi, t. i. ja kwihthe tif buhs geldiga. Bet kad nu kwihthe bija Wahzu walloda un kungs, kas wehlejahs to pirkt, Wahzu wallodu nepratta, tad bij kwihthes ihpaschneekam jabrauz pirzejam lihds us Pehterburgu, jaet pee notariufa, kas lai to us Kreewu wallodu pahrzeltu; sinnams, tahdu darbu neweens pa wolti nedarrija, un pahrdewejam bij katris spalwas wilzens ar faweem fuhri, gruhthi pelniteem grafcheem jamalfa. Notarius gan kwihthi us Kreewu wallodu pahrzehla, lilla par fawu darbu 8—10 rub. fd. aifmalfacht, bet nestinnaja pateift, wai ta geldiga jeb ne. Nu bija jaet atkal us Kameral-teefu, (казенная палата) jatehre wehl lahdi rublischî, lihds dabbuja to flaidribu, la kwihthe naw geldiga. Semneeks par tahdu wehsti nebuht nenostumst, bet dohma: ko neekus, tee jaw pascht nestinn, kas geld, kas ne. Nu eet wehl reis pee notariufa, bet pee zitta, — melle atkal zittu pirzeju un ustawejahs, no tuhstoscheem, smulkas muifschas un trefneem sirgeem sapnodams, tif ilgi pilsehtâ, kamehr reis atroh, la mazzinsch tufschs un gandrihs wairs zekka-naudas naw, ar ko mahjâs pahrtift. Kad taurinsch tilmehr ap ugguni laidees, kamehr tam spahrni apdegguschî, tad tam ir negribboscham semmê jakriht; tã arri bija ar schejenes kwihschu pahrdewejeem. Kas cesahlumâ weenam tahdas aplam dohmas gribbeja isrunnacht, tas tappa par flaugi un eenaidneeku usstattihts, un neweens ah-

trakt nerimma, lihds kamehr bija fewim kabbatu istufschojis. — Nu gan prahts atwehrahs, bet par wehlu, jaukais seepju burbulis bija faule pahrsprahdis. Tee, kas us Kursemmi pehz kwihthem aifstrehja, gan pehz diwi neddetu atkal pahrnahza, bet ar tufschahm kullehm. Schis karstums gan padarrija daschu labbu gudratu, tomehr ta gudriba tilka arri ar labbu naudu aismakfata. Gaisa pillis, to til daudst fewim buhweja, irr nu fagahsuschahs un semneeki strahda atkal itt meerigi un naigi sawus darbus, un leel jo wairat fweedreem pluhst, grihbedami sawus istufschotus makfus pildihst.

Berredams, ka arri starp tautescheem tehwijs warr daschs labs atrastees, kas tahdahm tufschahm zerribahm sawu sirdi atwerr, esmu scho par eewehrojumu uskrastijis. Gan tohp nekruhshu kwihthes melletas un pirktas, bet tilkai tahdas, kurras wehl naw bruhketas t. i. ar kurrahm wehl ne weens fewi no saldatu deenesta naw atswabbinajees. Tahdas kwihthes arri krohnis atperk un makfa par it-latru 470 rub. fd., un par tahdahm warr schè Pechterburga un Mastawa no baggateem tirgotajeem 10—12. tuhst. rub. fd. dabhuht, bet newis par zittadahm. —s.

Johu stahstini.

Gudrais Janus.

Bezjais Janus par nakti liffahs laula gulleht un peeschja arri sawu sirgu ais eemaukteem few pee rohtas. No rihta, tad winsch pamohdahs, bij sirgs nomauzees un prohjam. Winsch ismiffis behdada-meess fazzija: „Woi esmu jeb ne-esmu tas pats walfarejais Janus! Kad es esmu tas, tad irr nelai me, jo esmu sawu labbu sirgu pasandejis. Ja neesmu tas pats, tad irr laime, jo es smulkus eemauktus atraddis.“ Un pee tahda nodohma arri winsch palikka, tohti preezadamees par dabbutem eemaukteem. —

Tas pats arri tilka prassihst: „Kas irr taggad jauns dsirdams?“ — jo schis tatschu awises turroht. „Es neta nesinnu“ tas atbildeja. Kad nu par to brihntjahs, tad tas atteija: „Es tahs awises wiffas tad panemmu, tad tas gads pee galla un tad winnas smulki weenu pehz ohtras zauri lassu.“ E fur gudreneeks! — Woi tahdu awishu lassitaju mums daudf irr, un woi tahds arri sannahs ihsten pateikt, zil 2 reis 1 irr? —

Reis tam wajabseja weenam nomaldufcham dakteram zekku parahdihst, un tam winsch ittin augstprahstigi ta atbildeja: „Juhf effect dokters, lam wiffu-smalkakas wainas jasiinu un juh ne zekka nesinneet?“ — G. B.

Rihgas Latw. labdarrischanas beedriba.

Pirmdeena, 15ta April pulst. 5 pehz puse. Komitejas fapulze, preesch apspreefchanas pahr lohsefchanas isdarrischanu. Preefchneeziba.

Wawaffaras palihdsibas beedribas islohsefchana preefch atraitnehm, bahrineem un Samaras zeesdameem tai 10. Merz 1874.

Winnejuschas schahdas lohses:

158.	177.	205.	322.	344.	349.	390.	426.	430.	506.	529.
543.	570.	574.	575.	584.	595.	610.	628.	665.	686.	712.
713.	756.	800.	867.	899.	1056.	1090.	1132.	1155.	1165.	
1193.	1208.	1216.	1230.	1290.	1303.	1313.	1349.	1467.		
1480.	1483.	1505.	1518.	1531.	1570.	1596.	1824.	1825.		
1862.	1920.	1998.	2162.	2185.	2271.	2297.	2298.	2299.		
2350.	2409.	2514.	2543.	2573.	2574.	2609.	2642.	2760.		
2782.	2994.	3068.	3077.	3121.	3172.	3184.	3248.	3263.		
3267.	3296.	3317.	3332.	3346.	3357.	3446.	3472.	3545.		
3604.	3607.	3776.	3825.	3877.	3878.	3964.	3989.	3990.		
4053.	4225.	4327.	4337.	4338.	4342.	4389.	4406.	4436.		
4440.	4444.	4545.	4610.	4655.	4714.	4721.	4735.	4737.		
4765.	4862.	4867.	4904.	4913.	4928.	4938.	4942.	5149.		
5163.	5184.	5434.	5445.	5473.	5476.	5477.	5478.			

Grahmatu sinna.

Pee Ernst Plates f. Rihga, un zittas gr. bohdes warr dabhuht:

Garrigas un laizigas dseefmas preefch wezzeem un jauneem, ar melbineem, farastitas no L. Galen, Jesus draudses mahzitaja, Rihga. 1. daka. Makfa 25 kap. fudr.

Biskaps Kabilis Kristjahnš Umannš. Winnam par peeminnu — farastijis Wilhelm Walter, Krimmuldes mahzitajs. Makfa 10 kap.

Kohpmanna dehls un skunstigs burwja sirgs. No tuhstoscha un weenas naktis isstrahdajis J. Aufmanis. — Makfa 20 kap.

Pee Schablowsky, f. Jelgawa palikka gattawa un tapat tur, ta arri Rihga pee E. Plates f. un zittas Latw. grahmatu bohdes irr dabbutami jauni

Bihbeles stahsti ar bildehm. Pehz fwehteem rafsteem farastiti no G. Blumberg. 168 lappu pusses. Makfa 30 kap.

Schee jaunee bihbeles stahsti gan irr uestejami fshlahm un mahjahm, ne ween tahs labbas iswehleschanas labbad, bet arri tadchf, ta tahs tautu nosaulfchanas jau usnemtass ta, ka us preefchu lassifim muhfu pahrlabbotu bihbeli. Slawejams arri tas, ta tahs bilde deesgan flabrass un saprohtamas un ta wiffa schi grahmata farastita tai patihstama eerasfa lihdsfchniga ortografija. Kandawas jeen. mahzitajs Bernewij ihpafcha preefchrunna schohs stahstus usflawe.

Labbibas un zittu prezzu tirgus,

Rihga, 12ta April 1874.

M a l f a j a p a r:		
1/3 fshw. jeb 1 pudru	kweschu	4 r. 80 f.
1/3 " " 1 " "	rudu	2 " 60 "
1/3 " " 1 " "	meeschu	2 " 25 "
1/3 " " 1 " "	ausu	1 " 60 "
1/3 " " 1 " "	rupju rudu miltu	2 " 30 "
1/3 " " 1 " "	bihdeletu rudu miltu	4 " — "
1/3 " " 1 " "	kweschu miltu	5 " 20 "
1/3 " " 1 " "	meeschu putrainu	2 " 70 "
1/3 " " 1 " "	griffu putrainu	4 " — "
1/3 " " 1 " "	ausu putrainu	— " — "
1/3 " " 1 " "	firau	3 " — "
1/3 " " 1 " "	lartuppelu	1 " 10 "
1 pudru	seena	— " 65 "
1/2 " jeb pohdu	dseljes	1 " 55 "
1/2 " " " "	appinu	6 " — "
1/2 " " " "	fweesta	5 " — "
1/2 " " " "	tahbata	1 " 50 "
1/2 " " " "	kroha linnu	— " — "
1/2 " " " "	bracka	— " — "
1 pudru jeb 1 birlaw.	kroha linnu	39—49 " — "
1 " " 1 " "	bracka	34—38 " — "
1 muzzu linnu	fehlu kroha	— " — "
1 " " " "	faka ladu muzzu	18 " — "
10 " " " "	eglu muzzu	17 " — "
10 pudru (1 muzzu)	farlanahs fahls	6 " 75 "
10 " " " "	rupjas baltahs fahls	6 " 60 "
10 " " " "	smalkas baltahs fahls	6 " 60 "

Lihst 12. April atnahstufchi 571 luggi un aisgahjufchi 106 luggi.

Atbildehams redaktehrs A. Leita n.

Sluddinafchana.

Uhtrope.

Tanni 24. un 25. April f. g. tiks no Leelwahrdes pilsmuishas magashnes (Nihgas kreise, Leelwahrdes draubse) 150 ischetwert radju, 70 ischetw. meeschu un 200 ischetwert auju, masalās un leelalās dallās uhtrope wairafschlitajeem prett flaidru nandu pahrdobti.

Leelwahrdes pilsmuishas pagasta waldischanā, tai 10. April 1874.

Sluddinafchana.

No Keiserikas 2. Nihgas draubses-teesas tohpu zaur scho sinnams darrihts, ta tai 18. un 19. April f. g. eelsh Engelart-muishas, Raagain-krohgā ta atstaba maniba ta turpatt nomirru-faha krohdsineela Andreas Goldschmidt, pastapwedama eelsh sirgeem, lohpeem, gultas drehbehm un daschadahn wirtschaptes leelahm, zaur wairafschlitajuun prett tuhdatigu asmasu pahrdobta tiks.

Lehdurgā eelsh 2. Nihgas draubses-teesas, tai 5. April 1874.

No Mohres muishas walsts-teesas teel zaur scho sinnams darrihts, ta tas schetjenes Mas-Kannehn mahjas gruntineeks Jahu Treija ir mirris, tadehl wiffi, lam pee minneta Treijas pallak palikufchās mantas labda dalliba buhtu, jeb tas winnam to parrada palikufsch, teel usajinati, wifschelakt trihs mehn. laika, no appalschrafftitas deenas flaitohi, fawas prassifchanas un arri fawus parrabus schai walsts-teesai usdoht; jo wehlakt labdas prassifchanas wairē netiks peenemtas un arparradu slechpejem likumigi darrihts.

Mohres walsts-teesas, walsts-nammā, tai 3. April 1874.

Lee pee Abzreema pagasta peederrigeer zilweti, las jaw wairal tā diwus gabdus bes passchm apahrt blandahs, tā Ans Seepin ar familiju, las agrasti dshwoja eelsh Ifschilles pagasta, un itt ihpafsch tas wairal ir ussturejees eelsh Lohndorf un Ifschilles pagasta, tas Ans Seepina wezjums ir 59 gaddi. — Tapat arri pee schi pagasta peederrigeer weens fedlneeks Waddis Palke, no dshimmuma Jggannis, wezjums ir 37 gaddus, garums 2 arsch. 5 wersch, matti tumfchi, pelletas azzis, gihmīs gluddens, kurfch arri jaw wairal tā diwi gabdus bes passch aplahrt blandahs un wiffas krohna- un pagasta malfschanas ir parrada. Tad teel laipnigi luhgtas wiffas semju- un pilssehtu-polizejas waldischanas, tohs minnetohs zilwelus, kur fatidamees, zeti fonemt un par arestanteem appalschā ralschitas pagasta waldischanai presubhti.

Abzreema pagasta waldischanā, tai 4. April 1874.

Branta-muishas

pagasta waldischanā, Zehsu kreise, Raunas draubse, usajina wiffus pee schi pagasta peederrigus lohjelktus neistrudfuschus un pee 1 rubl. strahpes wifschelakti l'hdj 1. Mai f. g. fawas krohna- un pagasta malfschanas notidshinacht. Us lam wiffas zeentjamas pagastu un pilssehtu polizejas teel laipnigi luhgtas, tohs, las bes passchm un bes nodshchjanu gramatahm nepeeturrecht — bet kur tee ussturrehs — scho pawehli peespeest ispidiht.

Branta-muishas pag. wald., tai 3. April 1874.

Pagastu wezjalais: A. Strahl.

Schriberis: Strante. 2

Zaur scho tohp usajinati wiffi, pee Rahdes pagasta peederrigi un Nihgas pilssehtā dshwodami walsts lohjelkt tai 1. Mai f. g. Nihgā Winka mahjweeta pee schahs walsts wezjalā sapulzetees, kur teem taps passch pahrmihtas.

Rahdes pag. wald., tai 4. April 1874.

Walsts wezjalais: S. Stahmann.

Weens 6-ostawu tafetu-kaweeres, labdata duhshchanā, ir daschu eemeflu deht sehti pahrdohdams leelā Pils-eelā N 7.

No zenjures atwehlehts. Nihgā, 12. April 1874.

P. Perchendorff,

Kalku- un Schuhn-eelas stuhri Nr. 13.

Smaltu schirtina wirskrefkus ar dubbultahm kruhtihm . . . 150 kap. gab.
" kruhtihm " " " smaltu Hollandeefchu audelka . . . 190 un 210 " "
Smaltu Hollandeefchu audelka wirskrefkus ar ihpafchi jaunās mohdes dubbultahm kruhtihm . . . 250-280 " "
Schirtina helstkinus us . . . 18, 20 un 25 " "
Hollandeefchu audelka helstkinus us . . . 50-75 " "
Stulpes (manschettes) . . . 35, 40 un 45 kap. pahra.
Befkinus (krachsinas) . . . 20, 25 " 30 " gab.
Ka arri ittin smullas schlipfes, frawattes un sibda schalles jaunatās sortēs.

Sinna

par jauneem tirgeem Zehsis.

No Zehses rahtes teefas teel preelsh wiffseem sinnams darrihts, ta eelsh Zehsim tai 18. un 19. Janwari, 14. un 15. April un 11. un 12. Juni jauni sirgu-, lohpu- un bohpu-tirgi eewestt ir un latra gadda eelsh teem peeminnetahm deenahm noturreti tiks. 3

Es darru sinnamu, ta komiteja, las pee efamena peenem tohs, las us walsts fshlotaja ammatu ir fataisjusches, tai 19. un 20. Juni f. g. Walfā efamena noturrehs ar teem, las zittur nelā walsts fshlotaju seminarā ir mahjiti. Ras pee schi efamena gridd peeteitkes, tas lai pee laika un wiswehlakti l'hdj 10. Juni sch. g. manim siawu dohd un fawam raktiam tahs mahjitaja un fshoblas lezibas peeleet.

Dshchbenē, tai 6. April 1874.

Mahjitajs A. Kenschler,

Komitejas preelshneeks.

Adresse: Pastorat Serben pr. Wenden. 3

Diwi puiseni, 14 l'hdj 15 gaddus wezji, warr pastahwigu darbu atrast Nihgā, Ernst Plates l. driktu-nammā.

Weens waggeris ar labbahm lezibahm, las ar ar Latweefchu raktu gruntigi proht, teel mellehts preelsh Kleisten-muishas; japeteizjabs pee Major v. Begefat Dfirnawu-eelā N 4, Walfin mahjā.

Weens gohdigs betteris

teel pagehrehts, kur? Suworowa-eelā N 41.

2 mahjelki no semmehm. las dshlsera ammatu gridd eemahjitees, warr peeteitkes pee dshchleru meistera G. Lehmann, Bauftas-eelā, netahlu Bischumuishas (Bienenhof), 6 werstē no Nihgas.

Weens neprezjeices puiska, las no zim-mermossa ammatu saproht un lam labbas lezibas fshmes ir, wiffu-labbakti no semmehm, teel mellehts par 200 rubl. gadda lohnes un par brijwu lohteli no

Albert Drescher,

Selgawas Abr-Nihgā, leelā eelā N 4. 2

Weens saknu dahrs

un weena pfawa, 3 1/2 puhra weetas leela, ir isihrejama Sundē N 4.

Peer larraspittala ir diwi gabbali lartuppela semmes, latris no labdahm 400 □ affim leeluma, isrentejami; Nabitatas sinnas dabdu Kalku-eelā N 15 pee Gd. Zietemann un berdra.

Tai Widsemme un Leep-uppes bosnizas draubse atrobnamā Pernigalles (Leep-uppes) muishā ir pahrdohdamas labdas 600 affis bebrju mollas pee juhrmallas. Nabitatas sinnas dabdu Nihgā, Nikolai-eelā Grahmanna nammā pretti esplenadei, 3 treppes augsti pee G. v. Saeger-Pernigel jeb arri tai paschā basnizas draubse atrobnamā Dunte-muishā pee wirsmeschatunga Striba.

F. W. Grahmanna

maschinu magasine

Nihgā, Nikolai-eelā pretti strebneeku dahrsam, peedahwa
arklus no 6-85 rubl. gabbalā,
eyeschas,
fehjamas maschines,
fullamas maschines preelsh maschm un leelahm fainneeziabahm,
tibrjamas maschines,
eksetu maschines,
ta arri wiffas zittas semfshopybas maschines rikfus.

!!Walmeerâ!!

Schujamas maschines

preelsh fshobdereem, kurpeeteem un familjahm, rohlu-schujamu maschinu bohmwilnu, addatas, deegus, elju pahrdohd leelā iswehlejumā par Nihgas zenneem ar appalwofschanu

G. G. Henschel, (Wlas nammā).

Weens jaunās, negattawō nams ar ebrbegi ir pahrdohdamō Hagelskalnā Kallei-eelā, Kruhmina nams.

Labbi rubju- un tweeschu-milti, aušas un mitinošchanas milti ir dabujami Maslawas Abr-Nihgā, leelā eelā N 91, wehju-dfirnawās.

Par atwinneschann.

Kā it gaddus, tā arri schogadd es usluhdsu fawus passchistamus, tā arri nepasschistamus, lam dahrsu fehllas ir wajjadfigas, kur itt riltigas us galwofschanu es pahrdohdu Nihgā us sehllu tirgu, prettim kreewu sehllu pahrdewejeem, appalsch fshwu pajumta N 3 pee dahrsneela Pehter Baltin.

Pirma nummura

spitfchas,

par listu 2 rubl. 25 kap., bes lista pahrdohd
Willum Wetterich,
blaktus Pehtera basnizai. 2

Limbaschu pils teefasnammā

tanni 21. April 1874, zaur ugguni apschahdeteem par labbu, taps

Latweefchu teaters

fshlehts. Sahlums pulstien 8 wallarā.
Preelshneeks: A. Drasting.

Weena grunts-kahrts

irr pasjudduse un atraddejs teel luhgtis, to noboht Lohrenskauna stanjija.

Ro zenjures atwehlehts. Nihgā, 12. April 1874. Ro polizejas atwehlehts. Driktēhts pee bilshu- un gram.-drikt. Ernst Plates, Nihgā, pee Pehtera dsh-

Wezzais Kreewineeks.

(Stat. № 13.)

Weroni gan sinnams dohmaja, ka mahte un teh-watehws par winnu runnasehoh. Gribda bij zaurums ar wahku, ka lai lambar seema filtumu warretu dabbuht no appafchejas istabas. Ar pulstedamu firdi Weroni wahku nonehma no filtuma zauruma un skaidri dsirdeja, ko teh-watehws stahstija.

„Pilschta fatifku daudj saldatu, kas ar wangineekem atpakkat nahkuschu no lara. Tohs esmu prafstijis pehz Jahnischa. Bet par winnu neweens mannim nelo nemahzeja teikt. Sinnams, par tahdu lahjineeku jaw neweens nebehda! Ja jahneeks buhtu bijis, tad wiffi par winnu buhtu sinnajuschu. PEEPESCHI weens ferschant ar feschautu rohku brehz uf mannim: „Semneel, tu effi no schihs puffes. Tad laikam arri weenu jahneeku pasifsti, lam Mentelis wahrdä. Tas stahw sem mannim. Winsch irr tas wislabbalais saldati starp wisseem manneem laudim un faru sirgu winsch mihto ka faru beedri un brahli.“

Un wehl ferschant fazzija: „Tas Mentelis faru wirsneeku is eenaidneeku naggeem irr isglahbis un tikween tadeht winsch laimigi ispruzzis, ka winnam tahds labs sirgs irr. Bittadi winsch ar wiffu faru wirsneeku buhtu pagallam bijis. Kad Menteli atal redseji, tad winnam teescham gohda krustis buhs pee kruhtim.“ Klau, feewa, man tew tas nebuhtu jofalka, bet kad wiffi ta ap mannim stahweja un Menteta usteifschanu dsirdeja, tad ihsti lepns esmu palizzis uf to puiku, lai gan mannim par winnu nekaf nekait.

„Tas man gauschi firdi fahp, ka neweena no tahwahn meitahni naw weens puifis. Tad meh arri pee winna tahdu preeku un gohdu warretum peedfihwoht. Prett Menteli nelo newarru teikt. Winnam teescham peederr gohds!

„Kad tik ween tas stikkis ar to wezzo Menteli un ar to baronu nebuhtu un kad tas puifis fahdu graffi buhtu pataupijis, tad gan drihsal winnam to Weroni par feewu warretu doht. Bet nu jaw ta irr ne-cespehjamä leeta.“

„Un kas tad irr ar Jahniti?“ ta atraitne praffija.

Wezzais: „Kas nu ar winnu buhs! Winsch nepawiffam lara naw tizzis un jaw uf zekku wahjisch palizzis. Winnam effoh drudfis. Laikam tas buhs leelgabbalu drudfis.“

Tad wezzais isgabja, bet tuhli atpakkat nahza un fazzija:

„Ka tu mannim neweenu paschu wahrdü par wiffu scho leetu tai meitai nestahsti! Bittadi winna paliks gluschi trakla uf to puiku.“

Weroni katru teh-watehwa wahrdü bij dsirdejusi. Reiffalkamas laimes juschana winnas firdi pahnehma. Berriba meitas dwehsele mohdabs.

No scha wakkara winna drohschi zerreja, ka ar

Menteli tiffchoht faweenota. Winna atkal palikka ta wezza preeziga Weroni ta fennal, kas faru darbu strahdaja spehledama. Tik ween winnai grubt nahzabs faru preeku slehpt preefch teh-watehwa, kas taggad gauschi rahms un laipnigs prett winnu bij. Bet faru noslehpumu winna fargaja itt ka dahrgu mantu.

Jaw kahdas deenas winna tiffuschu usluhkoja pehz wezza Menteta. La winnam to preeka sinnu gribbeja doht, ko teh-watehws mahtei par jauno Menteli bij stahstijis.

Weenreis, kad winna atkal parwelti pehz wezza Menteta bij isluhkojuse, pilskunga lasu-gans faru gannamo pulku gluschi tuwu pee zeemata garram dsinna. Leelkunga pils, ka lassitaji sinn, bij gluschi tuwu pee Akkas zeemata.

Kad gannens meitu redseja, tad atfrehja un fazzija:

„Riht agri wezzais Mentels uf tewi gaidihs tai sinnamä weetä.“ To fazzijis winsch atkal ahtri aiffrehja.

Deena meitai bij garra, bet nakts wehl garrata, jo winna gaidija ar leelu gaidifchanu uf tahm sinnahm, ko no wezza Menteta par deblu dabbuschoh. Jaw pascha pirmä frehflä Weroni istahpa no gultas un no lambara islibda pa treppehm un ahtri stehjabs ka stina uf to sinnamu weetu.

Riktigi, tur winsch stahweja. „Labb' riht! Nu, kas irr? Waj Mentelis rakstijis? Zeb waj jaw pahrnahzis?“

Wezzais lehnitinam iswillka is feschas grahmatu. Tik ko Weroni to grahmatu wezzischa rohkä redseja, tad to tam norahwa ar johni un lassija:

Mihtais teht!

Mannim labbi lahjabs. Sweizinajat tuhstoschlahrt mannu firdsmihtlo Weroni. Salkat tai, es nahku drihs, lai winna turr drohschu prahlu. Tas debbesutehws wiffu pareisi eegrohsijis un wezzais Kreewineeks mannim pehzal' zekku wairs negreefchs, jo mannim tas jaw riktigi rohkä. (Sem scheem wahrdeem stahweja gohda-krusta bilde sibmeta.) Es Sums agral' negribbeju rakstih, kamehr Sums fahdu swarrigu notiffumu warreju stahstih un Suhj jaw labbi sinnat, ka mannim weeglat' nahfahs kohku nozirst neta grahmatu rakstih.

Bet ta labbaka sinna wehl nahf. Es zerreju, ka faru mihtalo un farus mihtus kalnus redseschu.

Suhfu

patelzigais dehs
Mentelis.

Kad Weroni scho grahmatu pahri reisahm bija lassijusi, ta wezzam kitta ap kaku un tam stahstija, ko teh-watehws mahtei par jauno Menteli stahstijis.

„Bet nu man ja-aisect. Lat Deews Suhj pafarga un gahdajat, ka drihs no Sums atkal ko dsirdu. Suhj jaw sinnat, fur manni-warrat atrast.“

Til lo winna kahdu gabbalinu pa zekku bij aigahjufi, tad winna atkal greefahs atpaktat.

"Nis leela preela es gandrihs kuhthu aismirufi, Jums atdoht, lo tal preefsch Jums esmu atneffufi. Tà runnadama winna istuffchoja weenu lakkatu ar maifi, fweestu un ohlahm wezzischa zeppure un tad steidsahs us mahju! —

6. Rà Mentelis kohpà ar baronu pahrnahf mahjà.

Atkal kabdas neddetas bij pagahjuschas. Rudens bij nahzis, bet meeru wehl nebij atneffis.

Krohgs, ihpaschi fwehtdeenà pehz Deewa wahrdeem, bij kauschu pilns, tapehz ka tè wifs drihsal' jaunahs karee stannas warreja dabbubt.

Tapat arri bij weenà leetainà Oktobra deenà.

Arri Kaktasemneeks pehz Deewa wahrdeem krogà bij nahzis un wezzo Wainadstau willa laktà. Winnam bij grabmata no fawa Sahnischa un to wezzam saldatam preefschà lassija.

Bet kad grabmatà zits nelas nebij lassams ka par Sahnischa wahjibu, prohti ka ar drudsi labbal' eijohf, tad wezs Kreewineeks nurdeja:

"Es neweenu graffi nedohdu par tahdu neeka grabmatu! Kreetnu riftigu Bawarijas puiku nefad drudsis nefratta, kad ja-eet prett eenaidneeku." Winsch to nemah wairs neslehpà, ka Sahnitis ar wiffu sawu drudsi winnam nemah nepatibloht un wehl wairaf' nepatibkamas leetas par nabbaga Sahniti gribbeja fazzibt, kad wahgi peebrauza pee krogà.

Ta bij barona karrite. Meschakungs kutscheja un winnam libdsas wehl kas sehdeja. Meschakungs nolehza un beedrim grohschas atdewa.

Wainadstinsch sawahm azzim negribbeja tizzeht. Kas tad tur sehdeja us bukka? Wai tas nebij wezzais Mentelis, lai gan ar jaunahm, gohdigahm drehbehm apgebrbts?

Wiffi bribnijahs un newarreja saprast, ka tas wezzitis, lo leelstungs no muischas bij aifraidijis, atkal tahdà gohdà bij tizzis.

Meschakungam bij barrischanà ar krogdsineeku, lo drihs beidsa. Atwaddidamees winsch laudim wehl teiza: "Lautini, waj sinnat, nahloschà neddekà tas jaunais barons no karee pahrnahfs mahjàs!"

Drihs wifs zeems sinnaja, ka jaunais leelstungs drihs nahfchoht. Zeemineeki winnu jaw tà behrnu bij redsejuschi un winnu mihloja un kad nu ta sianna ispaudahs, winsch lautinà effohf eewainohfs tizzis, tad wiffi winnu wehl wairaf' zeenija.

Pilli wiffu fataisija preefsch jauna barona fawemfchanas un apfweizinaschanas un wezzais Mentelis pilsfaimet wiffur palibdsjeja un pee rohlas gahja.

Weenreis wezzais Kreewineeks weenam pilstunga stakka puifcham praffija: "Saffi tal, lo wezzais Mentelis tè melle?"

"Winna dehs ribt jaw arri libds nahf!" tà puifis atbildeja.

Nu wezzam Kreewineekam uslehza gaisma un winsch fazzija: "Nu saprohtu! Jauns barons arri stahw pee jahtneekeem deenestà. Tad Mentelis laikam winnu is Frantschu naggeem buhs ispestijis. Tà buhs schi leeta. Un tapehz wezzo Menteli pilli atkal gohdam usnehmuschi.

"Tas man tuhltit jastahsta dehla feewai. Lai winna uspaffe, ka Mentelis un Weroni nefateekahs, zittadi ugguns zaur juntu spruks laukà."

Ta deena bij klahf, kad jaunam baronam bij japahrnahf mahjàs. Wezzais barons peebrauza pee stanzijas, fur jaw leels kauschu pulks bij sapulzejuschees.

Ne-ilgi pehz tam twaika-wahgu rinda atsfrehja. Sullaini no pils gahja no weeneem wahgeem pee ohtreem un flattijahs zaur lohgeem pehz jauna barona. Arri wezzais barons ar sawu stihwu kahju wilkabs pee waggoneem. Tè sfreeschu atnahza weens jahtneeks pilnà mundeerinà, wahgu durwis atrahwa wakkà un weenam jaunam wirfneekam palibdsjeja pee islahpfschanas.

Tas bij pilstunga dehs, tas no Frantscheem fahschauts wirsneeks. Sirmais pilstungs firdi stipri kustinahfs aplampa sawu weenigo dehlu. Bet til lo dehlu bij nobutfschojis, tad pee jahtneeke peegahja un tam sneedsa rohlu. Wezzais wihrs firdi tà bij kustinahfs, ka neweenu paschu wahrdi newarreja fazzibt. Bet jo wairaf' runnaja winna azzis un jahtneeks scho wallođu labbi sapratta.

Tad wirfneeks eefahpa tehwa wahgös, tehws winnam peesehdahs libdsas un winni nu abbi kohpà brauza us muischu.

Pa tahm starpahm wezzais Mentelis jahtneekeem bij klahf gahjis. Tas bij winna dehs, to lassitaji jaw fenn buhs mannijuschi. Tehwa un dehla apfweizinaschana bij gaujschi firsniga. Jahtneeks flaisfs un spehzigis isflattijahs, bet galwà bij eewainohfs. Gohda frusts winna kruhtis pufchoja.

Arri diwi sirgi waggonà bij atwesti un nu tiffa iswesti ahra. Tas bij Mentela ahbolajs un barona behrajs, us kurreem winni karee bij jahjuschi. Schohs wispsirmat wezzais Kreewineeks apluhloja, aptaustija un apbrihnoja un tad wehl peegreesahs tam jahtneekeem, Mentekam, kas sawam ahbolajam us mugguru kahpis un barona behraju pee pawaddas nehmis aijahja. Bet pirms aijahja, Mentelis papreefsch wiffur aplahrt flattijahs, itt tà lo mekledams, bet newarredams atrast. Kad aijahja, tad wehl wezzo Kreewineeku dsirdeja issauzohf: "Rudee, tas tal nebus tas Mentelis? Waj tad mannim azzis galwà wairs naw?"

Weroni, no tehwaterhwa bithdamahs, nebij eedrohschinajusehs, Menteli apfweizinaht. Bet kad winna dohmaja, ka Mentelis ar jauna barona sirgu us muischu jahfchoht, tad ta bij preefschà steigusehs un sawu mihlako gaidija weenà weetà, fur winnam bij jahj garram.

Pa tabm starpahm Mentelis ahtri pallat jahja teem abbeem baroneem, kas jaw bij aisbraufuschi. Kad winsch ap mescha stubri laida, rebfi! tad Weroni tur stahweja un sawu zeppuri wihzinaja par apfweizinaschanu.

„Weroni!“ tà Mentelis preezigs issauzabs un Weroni rohku dewa. Tad winsch weenu labju iszehla is labpschta. Meita muddigi uslahpa labpsft. Mentelis wiannu turreja ar stipru rohku aplampis un tai skattijabs azzis. Gan smeedamabs gan raudadama Weroni wiannu optaustija itt tà schaubidamabs, waj winsch arri teescham winnas Mentelis effoht un to aplampidama sawu galwu lifka pee wianna frubtim, itt tà tai tè buhtu ja-isdufs no wiffahm schkirshanas behdahm.

Pehz weena brihtina wianna atkal islehza semmè is labpschta un no Mentela schkirabs, kas ahtri pilnòs lehfschòs us muischu laida. Bet papreelsch wianni bij norunnajuschi, walkarà fatiktees sinnamà weeta. —

7. Ko Mentelis fawai Weroni stahsta.

Un tà arri notifka. Walkarà abbi bij kohpà un weens ohtram tuhstoschas leetas stahstija. Mentelis meitai tà noslehpumu stahstija, ka jaw effoht nolifts un jaunais barons un regimentes dakteris to effoht panahfuschi, ka Mentelam karrà wairs neeffoht jaet un ka mahjà warroht palikt, tadeht ka pee galwas stipri bij cewainohts.

„Taggad tewim warru teift, Weroni, es stipru zirteenu par galwu esmu dabbujis un brunnu zeppuri us galwu wairs newarru likt. Tu laikam gan arri buhfi dsirdejusti, ka Deews mannim to laimi peeschkirbis, ka jauno baronu is Frantschu naggeem esmu glabbis?“

Weroni: „Tehwatehws scho preela sinnu no pilsehtas atneffa. Bet ka tas wirsneeks, to tu glabbis, muhsu jaunais barons irr, par to neweenam nebij ne jausmas.“

Mentelis: „Ja, Weroni, ta irr leela laime un leels preeks un ar mums abbeem gluschi labbi buhs. Kad tu buhtu redsejusti, tà pilli wianni wiffi mannim rohku speeda, arri wiffi barona rabdi un draugi un tà barons heidsiht preeksch wiffeem weeseem manni usrunnaja! Tas gohds bija leels.“

„Preeksch tawa tehwa,“ — tà barons teiza — „irr gabdahs. Wifs irr aismirfts un peedohts. Wiannam nefas nekaites, kamehr dsihwohs.“

„Un tad leelmahte irr nahfusi, mannim jaw no tahteenes rohku sneegusi un ais raudaschanas gandrihs newarrejusti runnabt. Wianna mannim dauds reisahm pateifusi, ka es winnas weenigo dehlu no nahwes glabbis.“

„Un kad wianni wiffi til mihti un laipnigi prett mannim bijuschi, tad arri es winneem sawu firbi esmu atklahjis un sawas behdas subdsejis, ka es tewi labprabt un no wiffas firbs gribbetu par seewu,

bet ka tehwatehws, tas wezzais stubrgalwigais Kreewineeks, tewi mannim negribb doht.

„Waj tà?“ tà barons fazzijis. „Tad tas wezzais Kreewineeks, tas wezzais saldats, tewim irr pretti? Gan to isdarrihm. Subti mannim to wezzo firmgalwi us riht schurp. Gan wiannu greeffim us riktigo zekku.“

Kad Mentelis tà bij stahstijis, tad winsch fazzija: „Bet nu man jaet Es esmu apsohlijis frohgà nahlt un par karrà notifkumeem stahstibt. Wiffi us mannim gaida. Taggad zits wehisch pubsch. Agral' neweens manni negribbeja ne usskattibt. Bet kamehr Frantscheem zekku esmu rabdijis un gohda frustu esmu dabbujis, tamehr wiffi mannim dohd gohdu.“

To fazzijis winsch gabja us frohgu, bet Weroni dsheedadama gabja us mahju, mahte pastahstibt wifus schabs deenas peedshwojumus. So ka mahte us winnas puffi buhschoht un Menteli labprabt par meitas wihru nemfchoht, lai gan eesabkumà tam bij pretti turrejusehs, to Weroni stipri tizzeja. —

8. Kà Mentelis sawu gohda frustu pelnijis.

Semneeki frohgà ar leelu gaidischanu gaidija us Menteli, ihpafchi wezzais Kreewineeks. Tè sohbins flanneja un Mentels eenabza. Wiffi wiannu apfweizinjaja un ap wiannu speedabs. Tif ween wezzais Kreewineeks wehl tà tà atpallat turrejahs.

Mentelam bij japafeschabs pee garra galda, kur tee wezzalee zeema wihri, tee gruntineeki, sehbeja, un par kareu bij jastahsta un tà winsch to gohda frustu pelnijis.

Wezz Kreewineeks usmannigi klaustijabs. Bet kad Mentelis sawu sirgu usteiza, kas wiannu laimigi zaur dauds breefmahm neffis un kad winsch stahstija, ka wianna sirgam „Anzitis“ effoht wahrda, tad wezzais ilgat' wairs newarreja walbitees. Winsch apfehra saldata rohku un brehza: „Waj sinni, Menteli, tà mannam sirgam bij wahrda, kas mannim wairal' tà weenreis dsihwibu glabbis?“

„Anzitis“ wiannam bij wahrda, tàpat tà tawam sirgam! Un wezzais draubstigi sawu rohku lifka us Mentela plezzeem. „Tè manna rohka, Menteli, ne-nemm par taunu, ka tewim agral' zekku esmu greeffis. Skatt', es tewi agral' ihsti jaw nemaš ne-esmu pasinnis!“

Mentelis tam newarreja pretti turretees un pasmeedamees wezzam Kreewineekam rohku dewa fazzidams:

„Gan ar laifu wehl labbaki draugi palifsim!“

Wezzais atbildeja: „Ja, gan, sinnam!“

Nu Mentels stahstija, tà sawu frustu bija pelnijis.

(U) preekschu beigums.)

Sinna pahr ussankteem Nibgà.

Gertruhdes basnijà: bohdes-puisis Jahnis Swirgsdinsch ar Christini Barauske.

Gradi un feedi.

Seedonis.

Daschi no zeen. Iassitajeem laitam wehl to putnu nepasfihš, to nofanž par „seedoni,” tapehž schè lahdu wahrdu peelisfchu par seedona dšimmumu. Kà daschàs zittàs leetàs Latweeschti naw weenprahitigi, tà arri daschòs wahròs; par prohwi zitti fakka: pawaffaris, rohbeschi, mahloni, zitti attal: pawaffara, rohbeschas, mahlonas. Par rohbeschahm un mahlonahm lai laudis strihdahs, jo tas pee rohbeschahm neturrahš, lai turrahš pee rohbescheem, tad tikkai winnam lahdi irr; tàpat arri tibri weenalga, waj lahds nogrimmis mahnu-mahlonàs jeb waj apšnaudees wezza-laihu mahlonàs, tahds buhs un paliks rahpulis, migla winna azzis apšegs, winsch 1 par 2 eerandsihs lihdsfigi apreibuscham, kas par dauds dubbult-snabbi fadschrees. Bet lai paleef, jo tà faktoht par mahlonahm jeb mahlonem, par rohbeschahm jeb rohbescheem naw nekahds eewehrojams strihdš. Dauds zittads irr tas strihdš par teem wahrdeem „pawaffaris” un „pawaffara.” Ullanna wahrnize scho strihdi neisschfirr, jo abbi wahrdi tur atrohnami. Strihds naw labba leeta, tapehž raudsšim to beigt un tas weegli isdarramš.

Kad mehš abbus wahrduš, „pawaffaris” un „pawaffara,” atimestum un tai weetà nemtum to wahrdu „seedonis,” tad wišš strihdš beigtòhš, un seedonis irr teescham jautš wahròs. (Sinnams kam schis wahròs nepatihł, tam to arri newajaga peenemt.)

Lai nu buhtu tà buhdams, tad tomehr latrs preezajahš par seedoni jeb pawaffari un winsch arri irr brangš sehns, kam karša mihslestiba širdi degg. Winsch seemas mahminu til mihtigi aptampj un til faldi to stuhbšta, ka ta gribboht negribboht pahwehřschahš par daiko waffaru un tehrpjahš pulku gresnumà. Par scho jautu pahwehřschahnu prezzajahš wišši putnini, lihgsmas dseefmas standinadami. Seedonim nahtoht wišša dabba jaunu dšihwibn dabbuhn, til stary zilwekeem atrohnahš daschi, kam seedona nahłschana maš to ruhš, laitam dohmadami, ka arri bes winnu ruhpeřchanas seedonis atnahłš; winneem weenalga, waj seedonis bijs waj nebijs, tad tikkai winni neteef sawà snauschanà trauzeti. Tà ka mihta faule tumschahm azzim wetti gaischi spibb, tàpat arri seedonis dabba jautà seedu rohtà tehrpj neiklatram par eepreezinařchanu. Kas nepreezajahš, lai dšihwo bes preezařchanahš, jo us tam neweens naw peeřpeřchams.

Kad seedonim buhtu tahda eespehja par zilwekeem, lahda winnam irraid par stahdeem un augeem, tad winsch teescham leelus brihnumus padarritu, tad zilwefi tàpat tà augi sawus spehřus atjaunotu un daschš labš, kas wezzuma un wahjibas deht wairš newarr freetni strahdaht, warretu no jauna fakkt. Tahda atjaunoschana buhtu gan derriga, kad til seedonis to eespehtu.

Seedonim warram peelibdsnahł jaunohš laifus, tee arri praffa, lai wezzahš eeraschas un eeraddumi teef pahwehřsti, lai ar jauneem spehřeem strahda un sawa laifa peenahłsumus peepiloa. Bet tà tà daschi rohnahš, kas par seedoni nepreezajahš, tà arri daschi gaddahš, kam jaunee laiki reebj, kas labpraht redsetu, ka tee pahwehřstohš par wezzeem. It gaddu seedonis nahł un nekahds spehřs nespehř to aistaweht, tàpat arri laifa gabjeenu neweens neapturehš, weenalga waj winsch par to preezajahš jeb pulkojahš.

Wišši, kas lihds ar manni par seedoni preezajahš, arri preezařees par jauneem laiteem un lohps winnu garru.

.... Fis.

Dsirkstele.

Inga. Waj no fohlas leetahm arri to noprohti?

Tihrumš. Pa druzšnai gan.

Inga. Ko tu spreed par Zeidlera t. rassa Nisputtes fohlas leetà?

Tihrumš. Scho rassu esnu trihs reis lassijiš.

Inga. Waj tas til gruhti bij faprohtamš, ka trihs reis bija jalaffa. Pehž mannahm dohmahm, rakkš staidrà un faprohtamà wallodà farakšihłš.

Tihrumš. Tà arri irr. Es scho rassu tapehž trihs reis lassiju, ka tas wiššs treijòs Latweeschu laifu rakkšs bija lassams.

Inga. Tà jaw noteel ar eewehrojameem rasteem. Bet fakkt luhdsamš, to dohma, waj Zeidlera fungam taifniba, faktoht, ka lauzineeteem pirms lauka fohlas lohps jamaš, tad, ja eespehji, lai arri gabda par pilsehtas fohlahm.

Tihrumš. Pilnigi taifniba, jo to mums lauzineeteem lihds tahš labbatahš pilsehtas fohlas, kur warram sawus behrnus raidiht, ja mnms us laukeem naw tahdu fohlu, kur warram sawus behrnus us augstahm fohlahm sagattawoht.

Inga. Kad to leetu tà nemm, tad sinnams irr ristigi, jo latram wiššu pirms vreeřsch fewis un vreeřsch sawejeem jagahda.

Tahmneekš.

Kohdom Drangam.

Par wiššu labbu darbu
Tu lahro pilnu tarbu. —
Kur deegam biji behris!
Bil warredams arr fehřis.
Bet fulles gals atšpehrahš!
Kur padohms ahřà wehlahš. —

Tapehž ar garru lehnu,
Neterri latru ehnu,
Ka ne-aismiršti labbu
Un tad par auři dabbu.
Tad labbi nu eewehro!
Kad tarbà grandus mehro,
„Seen’ zeeti to ar walgu —
Ka nepařpehle algu.” —

Jo latram sawi niřki,
Un fallenoti siřki,
Tee tarbu urb ar warru,
Lai isłaiřtu to garru. —
Tad pretti greeř til kruhti,
Un neturr wiš par gruhti
Tam parahdiht to warri!
Kad wihra duhřchà darri.

Tad lai ta pasaul’ kanž!
Un melns no elles brauž!
Wišš tas vreeřsch tew řařchtuls,
Kà trahmi gubbà brulš! —
„Nu labbi wišš kas labbi”
„Mehš taifni řird’ abbi.” —

Laws draugs J. S.rs.

Atbildedams redaktehřš A. Leitān.

No žensures atwehřehłš. Miřgā, 12. April 1874.